

## Právní styk s cizinou

Smyslem zásady speciality je ochrana obviněného před trestním stíháním pro skutky, pro něž nebyl dožádaným státem vydán (dožádaný stát tak má možnost chránit vydávanou osobu před stíháním např. pro skutky, jež nejsou na jeho území trestné, pro politické trestné činy apod.), a to v době, kdy se nachází v moci orgánů dožadujícího státu. Ustanovení čl. 14 odst. 1 písm. b) Evropské úmluvy o vydávání pak dává obviněnému během 45 denní lhůty možnost vycestovat do zahraničí a případně zde požádat o ochranu. Tím se dostává pod jurisdikci státu, kde se v dané době nachází, a který může v rámci případné žádosti o vydání k trestnímu stíhání rovněž posoudit otázku, zda je stíhání pro daný skutek namístě či zda by měla být osoba před takovým trestním stíháním chráněna. Čl. 14 odst. 1 Úmluvy je třeba chápat tak, že nejpozději uplynutím lhůty 45 dnů, kdy měl obviněný možnost vycestovat, nebo jeho vycestováním mimo území zásada speciality vyplývající z jeho vydání končí, přičemž takto jednou zaniklá zásada speciality se neobnovuje.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 11 Tcu 40/2016, ze dne 12.10.2016)

Nejvyšší soud České republiky projednal dne 12. 10. 2016 v neveřejném zasedání návrh státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze podle § 10 odst. 2 tr. ř. per analogiam ve věci obviněného H. K., na vydání rozhodnutí, zda je obviněný vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení, a rozhodl tak, že podle § 10 odst. 2 tr. ř. per analogiam není obviněný H. K. vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení ohledně skutku, kterého se měl dopustit tak, že v období od března 2007 do května 2010 při uzavírání leasingových smluv, úvěrových smluv a smluv o půjčkách opakovaně záměrně uváděl věřitelům nepravdivé či zkreslené údaje nebo jim podstatné údaje zamlčoval, čímž každému z poškozených věřitelů způsobil škodu velkého rozsahu, tedy jednak bankovním subjektům České spořitelně, a. s., ve výši 390 587 644,31 Kč, Commerzbank ve výši 260 362 222,90 Kč a Oberbank ve výši 52 281 705 Kč, ČSOB Leasing, a. s., ve výši 7 098 536,752 Kč a jednak fyzické osobě Mgr. M. Č. ve výši 11 704 000 Kč, v souhrnu tedy ve výši cca 722 034 109 Kč, podrobně viz usnesení Policie České republiky, Krajského ředitelství hl. m. Prahy, 4. oddělení Odboru hospodářské kriminality SKPV, o zahájení trestního stíhání ze dne 19. 7. 2012, č. j. KRPA-1580-195/TČ-2011-00094, v němž je spatřován zvláště závažný zločin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 6 písm. a) tr. zákoníku, zločin poškození věřitele podle § 222 odst. 1, 4 písm. a) tr. zákoníku a zvláště závažný zločin podvodu podle § 209 odst. 1, odst. 5 písm. a) tr. zákoníku, a skutku, kterého se měl dopustit tak, že (I) se spoluobviněným V. K. při uzavírání úvěrové smlouvy za spol. Kimos com.-CZ se spol. Commerzbank uzavřené dne 28. 8. 2008 v úmyslu vylákat úvěr ve výši 22 500 000 Kč předkládali nepravdivé a zkreslené údaje jako nepravdivé seznamy pohledávek sloužících k zajištění úvěru, daňová přiznání, auditorské zprávy a další dokumenty obsahující nepravdivé ekonomické údaje vytvářející zdravý obraz obchodní společnosti Kimos com.-CZ, čímž poškozené Commerzbank ke dni 10. 9. 2010 způsobili škodu ve výši 14 625 000 Kč, a že (II) jako jednatel společnosti Kimos com.-CZ uzavřel dne 19. 2. 2010 se společností Commerzbank smlouvu o postoupení pohledávek a dne 1. 4. 2010 dodatek č. 1 k citované smlouvě, k zajištění veškerých pohledávek banky v aktuální výši 6 300 000 € podle úvěrové smlouvy ze dne 30. 5. 2007 ve znění pozdějších dodatků, přičemž věděl, že postoupené pohledávky v jím uváděné výši neexistují, k čemuž V. K. zpracovával a bance zasílal smyšlené seznamy pohledávek se záměrem zkreslovat ekonomickou situaci společnosti Kimos com.-CZ, vše se záměrem vylákat zvýšení úvěrového rámce, čímž způsobili poškozené Commerzbank Aktiengesellschaft celkovou škodu ve výši 180 058 712,76 Kč, podrobně viz usnesení Policie České republiky, Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality SKPV, Expozitury Brno, 1. oddělení, ze dne 31. 3. 2016, č. j. OKFK-3622-489/TČ-2012-252401, v němž je

spatřován zvláště závažný zločin úvěrového podvodu podle § 211 odst. 1, odst. 6 písm. a) tr. zákoníku ve spolupachatelství podle § 23 tr. zákoníku.

Odůvodnění:

Vůči H. K. je orgány činnými v trestním řízení vedeno trestní stíhání pro ve výroku označené trestné činy. Dne 25. 7. 2016 podala dozorující státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze Nejvyššímu soudu návrh na rozhodnutí podle § 10 odst. 2 tr. ř. per analogiam, a to zda je obviněný vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení s ohledem na zásadu speciality vyplývající z jeho vydání k trestnímu stíhání ze Švýcarska v jiné trestní věci.

V textu svého podání navrhovatelka uvedla, že obviněný opakovaně poukazuje na porušení ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř., § 389 tr. ř. a § 406 tr. ř. a dále § 85 a § 198 zákona o mezinárodní justiční spolupráci a čl. 14 odst. 1 Evropské úmluvy o vydávání osob z 13. 12. 1957. Obviněný tvrdí, že zásadu speciality svým chováním neporušil, resp. že výjimky ze zásady speciality dle § 389 odst. 1 písm. a), b) tr. ř., § 406 odst. 1 písm. a) tr. ř., aktuálně dle § 85 odst. 1 písm. a), b), § 198 odst. 1 písm. a), b), c) zákona o mezinárodní justiční spolupráci nejsou v jeho případě naplněny.

Obviněný je trestně stíhán na základě usnesení policejního orgánu o zahájení trestního stíhání dle § 160 odst. 1 tr. ř. ze dne 19. 7. 2012, č. j. KRPA-1580-195/TČ-2011-00094, pro zvláště závažný zločin úvěrového podvodu dle § 211 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku, zločin poškození věřitele dle § 222 odst. 1, 4 písm. a) tr. zákoníku a zvláště závažný zločin podvodu dle § 209 odst. 1, 5 písm. a) tr. zákoníku, kterých se měl dopustit v období od března 2007 do května 2010 samostatnými útoky tak, že při uzavírání leasingových smluv, úvěrových smluv a smluv o půjčkách opakovaně záměrně uváděl věřitelům nepravdivé či zkreslené údaje nebo jim podstatné údaje zamlčoval, čímž každému z poškozených věřitelů způsobil škodu velkého rozsahu, tedy jednak bankovním subjektům České spořitelně, a. s., ve výši 390 587 644,31 Kč, Commerzbank ve výši 260 362 222,90 Kč a Oberbank ve výši 52 281 705 Kč, ČSOB Leasing, a. s., ve výši 7 098 536,752 Kč a jednak fyzické osobě Mgr. M. Č. ve výši 11 704 000 Kč v souhrnu tedy ve výši cca 722 034 109 Kč.

V rámci původně společného trestního řízení pod č. j. KRPA-1624/TČ-2010-000094 byly dle § 158 odst. 3 tr. ř. zahájeny úkony trestního řízení mimo jiné i záznamem ze dne 7. 11. 2011 ve věci trestního oznámení společnosti SG Equipment ze dne 23. 11. 2010 pro podezření z trestného činu úvěrového podvodu dle § 211 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku, ohledně kterého pak dne 25. 11. 2011 bylo dle § 160 odst. 1 tr. ř. zahájeno tr. stíhání obviněného, a to jako uprchlého dle § 302 tr. ř., přičemž soudce Obvodního soudu pro Prahu 4 vydal dne 8. 12. 2011 příkaz k jeho zatčení dle § 69 odst. 1 tr. ř., resp. mezinárodní zatýkací rozkaz. Následně dne 23. 3. 2012 bylo švýcarským Federálním justičním úřadem pro justici rozhodnuto o vydání jmenovaného obviněného do České republiky k trestnímu stíhání, jak vyplývá ze sdělení tohoto úřadu ze dne 17. 4. 2012, sp. zn. B 229 552-SSC, resp. sdělení Ministerstva spravedlnosti ČR ze dne 24. 4. 2012, č. j. 218/2012-MOT-T/19.

Obviněný byl ze Švýcarska do České republiky předán dne 2. 4. 2012 a vzápětí usnesením Městského soudu v Praze ze dne 3. 4. 2012, sp. zn. 63 T 1/2012, dle § 68 odst. 1 a § 73b odst. 1 tr. ř. z důvodu § 67 písm. a) tr. ř. vzat do vazby, a to vše pouze ohledně skutku, pro který bylo zahájeno trestní stíhání dne 25. 11. 2011 a pro který byl jmenovaný následně pravomocně odsouzen rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 7. 6. 2012, sp. zn. 63 T 1/2012, pro trestný čin úvěrového podvodu dle § 211 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání pěti let a k trestu zákazu činnosti spočívajícím v zákazu výkonu veškerých funkcí statutárních orgánů v obchodních společnostech, které podléhají zápisu do obchodního rejstříku na dobu pěti let. Vrchní soud v Praze pod sp. zn. 12 To 51/2012 dle § 256 tr. ř. odvolání obviněného zamítl.

Poté, co byla nyní posuzovaná trestní věc obviněného postoupena k výkonu dozoru nad zákonností trestního řízení na Vrchní státní zastupitelství v Praze, k návrhu dozorové státní zástupkyně pod č. j. 7 VZV 7/2012-122 ze dne 19. 9. 2012 v souladu s § 389 odst. 1 písm. c), odst. 2, 4 tr. ř. ve spojení s čl. 14 odst. 1 písm. a), resp. 12, Evropské úmluvy o vydávání z 13. 12. 1957, a to prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 4 a jeho návrhu ze dne 5. 8. 2013, č. j. 0 Nt 6608/2012, byla realizována žádost Ministerstva spravedlnosti ČR o rozšíření důvodů, pro které byl obviněný ze Švýcarska vydán do České republiky, tedy o udělení dodatečného souhlasu dožádaného státu, tj. Švýcarska, k trestnímu stíhání jmenovaného pro jiné trestné činy, než pro které byl rozhodnutím švýcarského Federálního justičního úřadu pro justici ze dne 23. 3. 2012 vydán do ČR dne 2. 4. 2012.

Dne 10. 7. 2014 pod č. j. MSP-218/2012-MOT-T/44 Ministerstvo spravedlnosti ČR písemně informovalo Obvodní soud pro Prahu 4 i Vrchní státní zastupitelství v Praze o stanovisku Ministerstva spravedlnosti Švýcarska ze dne 16. 6. 2014, které neudělilo dodatečný souhlas, resp. vyslovilo nesouhlas, k trestnímu stíhání pro jiný trestný čin, než pro který byl jmenovaný vydán rozhodnutím švýcarského Federálního justičního úřadu pro justici ze dne 23. 3. 2012 do České republiky dne 2. 4. 2012. Zdůvodnění švýcarské strany spočívalo v nedodání příkazu k zatčení nebo mezinárodního zatýkacího rozkazu, jak vyplývá z čl. 12 odst. 2 písm. a) Evropské úmluvy o vydávání, které je třeba k dané žádosti připojit, jako podmínku pro vyhovění návrhu. V dané trestní věci tedy bylo Švýcarsko požádáno o dodatečný souhlas s rozšířením vydání obviněného, avšak souhlas toliko z formálního důvodu udělen nebyl. K tomu státní zástupkyně dodává, že obviněný byl v době realizace předmětné žádosti a rozhodování ve výkonu výše uvedeného trestu odnětí svobody v délce pěti let z pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze, sp. zn. 63 T 1/2012, ze dne 7. 6. 2012. Státní zástupkyně dále odkázala na argumentaci obsaženou v usnesení dohledového státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 9. 2. 2015 dle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř., č. j. 5 NZT 18/2012-78, kterým ke stížnosti dvou poškozených bankovních subjektů (Commerzbank Aktiengesellschaft, pobočka Praha, a Oberbank AG, pobočka ČR) bylo dle § 149 odst. 1 tr. ř. zrušeno předcházející usnesení státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze, č. j. 7 VZV 7/2012-344, ze dne 2. 12. 2014 o zastavení trestního stíhání obviněného dle § 172 odst. 1 písm. d) tr. ř. ve spojení s § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř. a současně dle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. bylo státní zástupkyni Vrchního státního zastupitelství v Praze uloženo, aby o věci znovu jednala a rozhodla. Následně konstatovala, že obhajoba obviněného ohledně uplatnění zásady speciality spočívá v jazykovém, resp. doslovném výkladu čl. 14 odst. 1 písm. b) Evropské úmluvy o vydávání osob ze dne 13. 12. 1957, tedy že pokud obviněný po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody ve lhůtě 45 dnů tzv. dobrovolně opustil území ČR a zpět se dobrovolně nevrátil, svědčí v jeho prospěch zásada speciality, kterou si tímto zachoval, neboť švýcarskými justičními orgány nebyl dán souhlas s rozšířením důvodů, pro které byl vydán ze Švýcarska do České republiky k trestnímu stíhání v trestní věci aktuálně již pravomocně odsouzené. Obviněný argumentuje, že se nadále zdržuje na území Slovenské republiky, aby si zachoval zásadu speciality, a domnívá se, že pokud se do České republiky nevrátí, bude uplatnění zásady speciality dále trvat. Obviněný a jeho obhájce tedy mechanicky vycházejí z doslovného znění čl. 14 odst. 1 písm. b) Evropské úmluvy o vydávání.

Uvedený závěr obviněného a jeho obhájce považuje státní zástupkyně za mylný, a to z důvodů, které vyjádřil Nejvyšší soud v odůvodnění svého usnesení ze dne 24. 5. 2006, sp. zn. 11 Tcu 29/2006, publikovaného pod č. [24/2007](#) Sb. rozh. tr. V souladu s právním názorem publikovaným v tomto rozhodnutí se totiž v případě obviněného zásada speciality z důvodu předchozího vydání obviněného ze Švýcarska přestala uplatňovat již v okamžiku, kdy opustil území České republiky. Pokud tedy obviněný do Slovenské republiky odcestoval z toho důvodu, aby si zajistil trvání aplikace zásady speciality, učinil tak naprosto zbytečně.

Státní zástupkyně doplnila, že proti obviněnému bylo trestní řízení v projednávané věci doposud vedeno jako proti uprchlému dle § 302 a násl. tr. ř., neboť se potvrdily policejním orgánem

operativně zjištěné informace, že po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody (usnesením Okresního soudu v Třebíči, č. j. 3 PP 183/2014-39, ze dne 24. 9. 2014) nepřebírá jemu adresované poštovní zásilky a zdržuje se na Slovensku, kde byl nakonec zadržen a vzat do předběžné vydávací vazby na základě evropského zatýkacího rozkazu ze dne 18. 8. 2015 vydaného dle § 193 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci Obvodním soudem pro Prahu 4 pod sp. zn. 0 Nt 12013/2015, včetně vyžádání z cizího státu dle § 79 odst. 1 zákona o mezinárodní justiční spolupráci, přičemž soudce již dne 31. 7. 2015 vydal příslušný příkaz k zadržení dle § 76a tr. ř. s tím, že u jmenovaného jsou dány důvody vazby útěkové dle § 67 písm. a) tr. ř. Usnesením Nejvyššího soudu Slovenské republiky ze dne 11. 5. 2015, sp. zn. 2 Tost 13/2016, ve spojení s usnesením Krajského soudu v Prešově, Slovenská republika, ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. 10 Ntc 6/2016, kterými bylo pravomocně rozhodnuto, že se evropský zatýkací rozkaz vydaný Obvodním soudem pro Prahu 4 dne 18. 8. 2015, sp. zn. 0 Nt 12013/2015, vykoná.

Navrhovatelka podotýká, že dozorová státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze cestou Krajské prokuratury v Prešově, Slovenská republika, opakovaně žádala slovenské justiční orgány, a to dne 1. 4. a 15. 4. 2016 pod č. j. 7 VZV 7/2012-794 a 823 o rozšíření důvodů (jednání), pro které má být obviněný vydán ze Slovenské republiky na základě výše označeného evropského zatýkacího rozkazu, a to z důvodu změny a doplnění skutkové věty protiprávního jednání jmenovaného ve smyslu aktuálně vydaného usnesení policejního orgánu, č. j. OKFK-3622-489/TČ-2012-252401, dle § 160 odst. 1, 5 tr. ř. ze dne 31. 3. 2016. Z uvedených důvodů proto státní zástupkyně dne 11. 4. 2016 pod č. j. 7 VZV 7/2012-795 podala Obvodnímu soudu pro Prahu 4 návrh dle § 193 odst. 1, 9 zákona o mezinárodní justiční spolupráci na rozšíření důvodů, pro které by měl být jmenovaný vydán ze Slovenské republiky na základě označeného evropského zatýkacího rozkazu, resp. nového evropského zatýkacího rozkazu se zahrnutím výroku právě vydaného usnesení dle § 160 odst. 1, 5 tr. ř. ze dne 31. 3. 2016 a skutku (jednání) kvalifikovaného jako zvláště závažný zločin úvěrového podvodu dle § 211 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku ve spolupachatelství dle § 23 tr. zákoníku, za současného zaslání nového evropského zatýkacího rozkazu Obvodního soudu pro Prahu 4 přímo Krajskému soudu v Prešově. Na uvedený požadavek pak reagoval krajský prokurátor Krajské prokuratury Prešov sdělením ze dne 13. 5. 2016, že žádost byla předložena tamnímu soudu. Ve smyslu výše uvedeného pak byl Obvodním soudem pro Prahu 4 pod sp. zn. 0 Nt 12013/2015 dne 9. 5. 2016 vydán doplněný evropský zatýkací rozkaz, který byl odeslán slovenským justičním orgánům, nicméně důvody, pro které byl obviněný vydán (viz označená rozhodnutí Krajského soudu v Prešově a Nejvyššího soudu Slovenské republiky) nebyly ve výsledku slovenskými soudy rozšířeny, tedy byly ponechány ve skutkovém stavu prvotního usnesení o zahájení trestního stíhání jmenovaného dle § 160 odst. 1 tr. ř. ze dne 19. 7. 2012, č. j. KRPA-1580-195/TČ-2011-00094, přičemž na požadavek dozorové státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze potažmo Obvodního soudu pro Prahu 4 nebylo slovenskými soudy v podstatě nijak reagováno.

Navrhovatelka však připomíná, že dle článku 30 odst. 3 smlouvy mezi Českou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech z 29. 10. 1992, ve znění protokolu z 29. 10. 2012, se zásada speciality neuplatní, pokud slovenský soud v rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu výslovně nestanoví opak, a v daném případě se tak nestalo, tedy slovenský soud v předmětném rozhodnutí výslovně nestanovil, že se tato zásada u obviněného, který není občanem Slovenské republiky, uplatní. Podle navrhovatelky proto není nezbytné rozsah důvodů (označení skutku), pro které byl rozhodnutím slovenských soudů obviněný vydán k trestnímu stíhání v České republice na základě evropského zatýkacího rozkazu Obvodního soudu pro Prahu 4, dále rozšiřovat v souladu s obsahem výroku usnesení dle § 160 odst. 1, 5 tr. ř. ze dne 31. 1. 2016.

Předání obviněného ze Slovenska se realizovalo dne 20. 5. 2016, přičemž policejní orgán, který vede

trestní řízení v České republice, poté jmenovanému před zahájením jeho výslechu především předal stěžejní procesní rozhodnutí průběžně vydávaná orgány činnými v trestním řízení a současně byl obviněný v přítomnosti svého obhájce vyslechnut, nicméně k předmětu trestního stíhání odmítl vypovídat, pouze se vyjádřil dle jeho slov k nezákonnosti označeného trestního stíhání, a to s ohledem na trvání zásady speciality, a poukázal na porušení ustanovení § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř., § 389 tr. ř. a § 406 tr. ř. a dále § 85 a § 198 zákona o mezinárodní justiční spolupráci a čl. 14 odst. 1 Evropské úmluvy o vydávání ze strany orgánů činných v trestním řízení vzhledem k nesouhlasu švýcarského ministerstva spravedlnosti s rozšířením důvodů jeho vydání, přičemž po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v zákonné lhůtě 45 dnů vycestoval z území České republiky a po uplynutí této lhůty se již dobrovolně nevrátil. Trestnímu stíhání se nijak nevyhýbal, po celou dobu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody se řídil poučením a právní radou svých obhájců, tj. aby neporušil zmíněnou zásadu speciality, nesmí se vrátit do České republiky, s čímž byl a je srozuměn. Měl zajištěno náhradní doručování v rámci rodiny, kdy zplnomocnil její členy k přebírání zásilek jemu adresovaných. Dne 22. 5. 2016 byl obviněný dodán k Obvodnímu soudu pro Prahu 4, kde se konalo vazební zasedání, přičemž soud rozhodl o jeho propuštění ze zatčení na svobodu dle § 69 odst. 5 tr. ř. (usnesení sp. zn. 0 Nt 12013/2015 ze dne 22. 5. 2016) s tím, že důvody vazby neshledal, neboť tvrzení obviněného nebyla vyvrácena, a tak musí obratem urychleně opustit území České republiky (není již protokolováno), což vzal obviněný se souhlasem na vědomí s vyjádřením, že vycestuje zpět na Slovensko, kde se v současnosti stále zdržuje, má tam rodinu a zajištěnou práci.

Státní zástupkyně připomněla, že policejní orgán dne 31. 3. 2016 realizoval postup dle § 160 odst. 1, 5 tr. ř. vydáním usnesení, č. j. OKFK-3622-489/TČ-2012-252401, ve vztahu k obviněným bratrům H. a V. K. pro skutky ad I. a II. právně kvalifikované jako zvlášť závažný zločin úvěrového podvodu dle § 211 odst. 1, 6 písm. a) tr. zákoníku spáchaný ve spolupachatelství dle § 23 tr. zákoníku ohledně dílčích úvěrových žádostí, resp. poskytnutých úvěrů, a to v návaznosti na předchozí související rozhodnutí dle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. státních zástupců Nejvyššího státního zastupitelství pod č. j. 5 NZT 18/2012-139 ze dne 11. 5. 2015 a Vrchního státního zastupitelství v Praze pod č. j. 7 VZV 7/2012-569 ze dne 18. 8. 2015. Oba obvinění bratři podali proti postupu dle § 160 odst. 1, 5 tr. ř. stížnost. Z výše uvedených procesních důvodů však dozorová státní zástupkyně rozhodla pouze o stížnosti V. K., kterou zamítla jako nedůvodnou usnesením dle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. ze dne 1. 6. 2016, č. j. 7 VZV 7/2012-879. Obdobná důkazní situace a skutková zjištění jsou rovněž u obviněného H. K., kde však o jeho podané stížnosti ze dne 4. 4. 2016 dosud nebylo a do rozhodnutí Nejvyššího soudu o tomto návrhu nebude dozorovou státní zástupkyní rozhodováno, neboť je třeba nejprve jako předběžnou otázku ve smyslu § 9 odst. 1 tr. ř. vyřešit trvání zásady speciality a tím i zákonnost dalšího trestního stíhání obviněného.

Státní zástupkyně v této souvislosti připouští, že nebyla nijak vyvrácena obhajoba obviněného, že by zákonnou lhůtu 45 dnů následující ode dne podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody porušil. Dle sdělení Vězeňské služby ČR Věznice Rapotice ze dne 27. 8. 2013, kde se obviněný nacházel ve výkonu trestu odnětí svobody v délce pěti let z pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze, sp. zn. 63 T 1/2012, ze dne 7. 6. 2012, byl konec trestu stanoven na den 16. 2. 2017 s lhůtou k podmíněnému propuštění dne 16. 8. 2014, přičemž usnesením Okresního soudu v Třebíči, č. j. 3 PP 183/2014-39, ze dne 24. 9. 2014 byl obviněný podmíněně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody dle § 88 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku za použití § 331 odst. 1 tr. ř. a ve spojení s § 89 odst. 1 tr. zákoníku se stanovenou zkušební dobou podmíněného propuštění v trvání 40 měsíců, tj. do dne 24. 1. 2018. Nebylo nijak doloženo, že by jmenovaný ve lhůtě 45 dnů ode dne podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody dne 24. 9. 2014 neopustil území České republiky, resp. že by se po uplynutí této lhůty dobrovolně vrátil a zdržoval se zde. V rámci operativního šetření policejního orgánu k pobytu obviněného v inkriminované době následující po jeho propuštění, resp. po uplynutí 45 dnů ode dne podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody na území České

republiky bylo toliko zjištěno a zaznamenáno, že pouze v jednom případě dne 15. 10. 2014 si jmenovaný osobně přezval poštovní zásilku, v dalších případech jemu adresované zásilky převzaly osoby jím zplnomocněné. Rovněž další úřední záznamy policejního orgánu ke zjištění pobytu obviněného, zejména šetření na adresách trvalého či přechodného pobytu jmenovaného v České republice, dožádání na Okresní správě sociálního zabezpečení Plzeň-město či na Městském úřadu N. ohledně vydání nového cestovního pasu apod., nesvědčí o jeho výskytu v České republice, resp. nasvědčují, že území České republiky v rámci lhůty řádně opustil a poté se zde nezdržoval.

Státní zástupkyně shrnula, že pokud obviněný po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody opustil území České republiky, a to bez ohledu na okolnosti, resp. zákonné výjimky, přestala být uplatňována zásada speciality, dle které může být jako obviněný trestně stíhán jen pro skutek, pro který byl k trestnímu stíhání vydán. V současné době není zákonný důvod k zastavení trestního stíhání obviněného v souladu s § 172 odst. 1 písm. d) tr. ř. ve spojení s § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř., resp. není namístě na jmenovaného aplikovat zásadu speciality, které se dovolává. Nicméně trvání zásady speciality více méně akceptovala soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 4, když obviněného propustila ze zatčení na svobodu dle § 69 odst. 5 tr. ř. s tím, že nejsou dány vazební důvody (viz protokol z vazebního zasedání a usnesení ze dne 22. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 121013/2015). Pochybnosti ohledně uplatnění zásady speciality v posuzované trestní věci tak podle státní zástupkyně nastolilo právě předmětné rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 4.

Závěrem svého podání státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud dle § 10 odst. 2 tr. ř. per analogiam rozhodl, že obviněný H. K. není vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení a není osobou, k jejímuž trestnímu stíhání je třeba souhlasu.

K návrhu státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze se vyjádřil obviněný prostřednictvím svého obhájce. Zopakoval přitom skutečnosti a své stanovisko vyplývající již z výše citovaného návrhu. Obviněný tedy trvá na tom, že se v jeho případě zásada speciality uplatní. Nesouhlasí s v návrhu předestřeným výkladem rozhodnutí státního zástupce Nejvyššího státního zastupitelství ze dne 9. 2. 2015, č. j. 5 NZT 18/2012-78, ze kterého podle něj nevyplývá, že zásada speciality v jeho případě neplatí a že je možné jej trestně stíhat. Naopak podle něj státní zástupce Nejvyššího státního zastupitelství připouští, že zásada speciality platí nadále. Obviněný pak také nesouhlasí s názorem, že jeho výklad čl. 14 odst. 1 písm. b) Evropské úmluvy o vydávání osob je mylný. Svůj výklad považuje za správný a nevidí nic špatného na tom, že je založen na doslovném znění tohoto ustanovení. Pokud jde o odkaz na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 5. 2006, sp. zn. 11 Tcu 29/2006, to se podle něj týkalo skutkově odlišného případu, proto z něj nelze pro jeho případ vyvozovat žádné závěry. K názoru státní zástupkyně, že zásada speciality se přestala uplatňovat v momentě, kdy obviněný opustil území České republiky, uvedl, že opuštění území ve lhůtě 45 dnů je naopak podmínkou, aby se zásada speciality začala uplatňovat. Bylo by proto nesmyslné, aby tato podmínka současně způsobovala zánik zásady speciality. Trvání zásady speciality vyplývající z rozhodnutí švýcarského soudu také nemůže být prolomeno rozhodnutím soudů Slovenské republiky. Stejný názor na uplatnění zásady speciality, jako zastává obviněný, vyjádřil ve svém rozhodnutí ze dne 22. 5. 2016, sp. zn. 0 Nt 121013/2015, i Obvodní soud pro Prahu 4. Závěrem svého vyjádření proto obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud rozhodl, že je vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení a k jeho stíhání je třeba souhlasu Švýcarska.

Nejvyšší soud projednal předložený návrh státní zástupkyně Vrchního státního zastupitelství v Praze a dospěl k závěru, že obviněný ohledně označených skutků není vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení.

Podle § 10 odst. 1 tr. ř. jsou z pravomoci orgánů činných v trestním řízení vyňaty osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva.

Podle § 10 odst. 2 tr. ř. vznikne-li pochybnost o tom, zda nebo do jaké míry je někdo vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení podle tohoto zákona, rozhodne o tom na návrh dotčené osoby, státního zástupce nebo soudu Nejvyšší soud. Podle § 11 odst. 1 písm. c) tr. ř. dále platí, že trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, jde-li o osobu, která je vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10), nebo o osobu, k jejímuž stíhání je podle zákona třeba souhlasu, jestliže takový souhlas nebyl oprávněným orgánem dán.

Shora uvedená ustanovení trestního řádu vyložil Nejvyšší soud v souladu s ustálenou judikaturou tak, že vzniknou-li pochybnosti o tom, zda je ke stíhání určité osoby podle zákona třeba souhlasu oprávněného orgánu, musí orgány činné v trestním řízení předložit věc Nejvyššímu soudu, aby o tom rozhodl podle § 10 odst. 2 tr. ř. (srov. č. 55/2000-II. Sb. rozh. tr.). I omezení stíhatelnosti na případy, kdy je možnost stíhání podmíněna souhlasem oprávněného orgánu, je výsadou nebo imunitou určité osoby podle zákona nebo mezinárodního práva ve smyslu § 10 odst. 1 tr. ř. Je přitom nepochybné, že o osobu, k jejímuž stíhání je podle zákona třeba souhlasu, jde i v případě, kdy je obviněný vydán do České republiky dožádaným státem a má být stíhán pro jiný skutek, než pro který byl do České republiky tímto státem vydán.

Zásada speciality je v tomto případě, kdy se vydání uskutečnilo na podkladě Evropské úmluvy o vydávání ze dne 13. 12. 1957 (publikována pod č. [549/1992](#) Sb.), ve znění Dodatkového protokolu ze dne 15. 10. 1975 a Druhého dodatkového protokolu ze dne 17. 3. 1978 (dále jen „Úmluva“), vyjádřena především v jejím čl. 14 odst. 1 podle kterého platí, že „proti osobě, která byla vydána, nebude vedeno trestní stíhání, nebude odsouzena ani zbavena svobody z důvodu výkonu trestu nebo ochranného opatření pro jakýkoli jiný trestný čin spáchaný před jejím předáním než pro ten, pro který byla vydána, ani ze žádného jiného důvodu nebude omezena její osobní svoboda s výjimkou následujících případů:

(a) pokud strana, která ji předala, souhlasí. Žádost o souhlas bude podána spolu s doklady uvedenými v čl. 12 a protokolem obsahujícím výpověď vydané osoby k danému trestnému činu. Souhlas bude dán, pokud trestný čin, pro který se žádá o vydání, podléhá vydání v souladu s ustanoveními této Úmluvy;

(b) pokud tato osoba měla možnost opustit území smluvní strany, do které byla předána, a neučinila tak do 45 dnů od propuštění nebo se na toto území po jeho opuštění vrátila.“

Obdobná ustanovení obsahoval trestní řád v § 389 a v § 406. Ta se v souladu s § 375 odst. 1 tr. ř. použila tehdy, nestanovila-li vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána, jinak. Podle aktuální právní úpravy se pak jedná o § 85 odst. 1 písm. a), b) zákona č. [104/2013](#) Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o mezinárodní justiční spolupráci“), pokud jde o vydání, a § 198 odst. 1 písm. a), b), c) téhož zákona, pokud jde o předání osoby z členského státu Evropské unie.

Procesní postup byl výše popsán v rámci rekapitulace podání státní zástupkyně a odpovídá i přiloženému spisovému materiálu. Za stěžejní pro rozhodnutí Nejvyššího soudu lze označit otázku výkladu výše citovaného čl. 14 odst. 1 Úmluvy. Danou problematikou se Nejvyšší soud zabýval ve svém usnesení publikovaném pod č. [24/2007](#) Sb. rozh. tr., které se sice týkalo skutkově mírně odlišné situace (obviněný, jemuž byla vazba nahrazena peněžitou zárukou a slibem, v němž se mimo jiné zavázal zdržovat se na určitém místě v České republice, tento slib porušil a vycestoval do zahraničí), avšak v jeho závěru vyslovil Nejvyšší soud právní názor, který se uplatní i v případě obviněného: „Jak dále Nejvyšší soud shledal, za situace, kdy se obviněný J. G. nachází mimo území České republiky (a to opět ve Španělském království), nepřichází vůbec v úvahu aplikace zásady speciality. Z uvedené zásady totiž vyplývá, že ohledně trestných činů spáchaných před vydáním, pro které nebyla osoba vydána, platí fikce, že vydaná osoba není přítomna. Proto zásada speciality představuje určitou ochranu vydané osoby v situaci, kdy je tato osoba po provedeném vydání ve

faktické moci dožadujícího státu. Garancí dodržování omezení vyplývajících ze zásady speciality je přitom dohoda dožadujícího a dožádaného státu o podmínkách vydání, resp. negativní dopady nedodržení této dohody. Z tohoto smyslu zásady speciality pak vyplývá, že její uplatnění není namístě tam, kde se vydávaná osoba nenachází ve faktické dispozici orgánů dožadujícího státu. Tak je tomu s ohledem na princip suverenity bezesporu tehdy, když se stíhaná osoba nachází mimo státní území dožadujícího státu, což se stalo i v posuzovaném případě. Státní orgány dožadujícího státu totiž nemohou, až na specifické výjimky (např. přeshraniční sledování podle § 436 tr. ř.), vykonávat svoje pravomoci vůči obviněnému mimo území tohoto státu. Nemohou např. samy zajistit jeho přítomnost na zasedání soudu, omezit jeho osobní svobodu nebo po vynesení pravomocného odsuzujícího rozsudku zajistit jeho nástup k výkonu trestu odnětí svobody apod. Vzhledem k tomu pak i zásada speciality postrádá v takovém případě svůj účel a nebude namístě její uplatnění.“.

Nelze se bezesporu ztotožnit s názorem obviněného, že vycestování z území České republiky v rámci lhůty uvedené v čl. 14 odst. 1 písm. b) Úmluvy je podmínkou k tomu, aby se zásada speciality vůbec začala uplatňovat. Takový výklad je zcela nelogický, neboť by znamenal, že by se zásada speciality v době od vydání obviněného ze Švýcarska do jeho vycestování na Slovensko neuplatňovala a mohl by tak být v předmětné trestní věci stíhán a odsouzen, což by znamenalo úplnou negaci uvedené zásady. Naopak, jak je patrné ostatně i z výše citovaného výkladu v rozhodnutí č. [24/2007](#) Sb. rozh. tr., smyslem zásady speciality je ochrana obviněného před trestním stíháním pro skutky, pro něž nebyl dožádaným státem vydán (dožádaný stát tak má možnost chránit vydávanou osobu před stíháním např. pro skutky, jež nejsou na jeho území trestné, pro politické trestné činy apod.), a to v době, kdy se nachází v moci orgánů dožadujícího státu. Ustanovení čl. 14 odst. 1 písm. b) Evropské úmluvy o vydávání pak dává obviněnému během 45 denní lhůty možnost vycestovat do zahraničí a případně zde požádat o ochranu. Tím se dostává pod jurisdikci státu, kde se v dané době nachází, a který může v rámci případné žádosti o vydání k trestnímu stíhání rovněž posoudit otázku, zda je stíhání pro daný skutek namístě či zda by měla být osoba před takovým trestním stíháním chráněna. V takové situaci, kdy je obviněný mimo sféru pravomoci orgánů dožadujícího státu, by aplikace zásady speciality vyplývající z předchozího vydání k trestnímu stíhání jiným nebo i tímtež státem postrádala smysl. Stejně tak nelze dospět k závěru, že by se v důsledku vycestování obviněného do zahraničí v průběhu lhůty podle čl. 14 odst. 1 písm. b) Úmluvy zaniklá zásada speciality obnovovala po jeho novém vydání k trestnímu stíhání do dožadujícího státu. Smyslem uvedené zásady nepochybně není dát původně dožádanému státu možnost trestní stíhání obviněného pro určitý skutek navždy vyloučit, takové ustanovení ostatně Úmluva ani jiný právní předpis neobsahuje. Čl. 14 odst. 1 Úmluvy je proto třeba chápat tak, že nejpozději uplynutím lhůty 45 dnů, kdy měl obviněný možnost vycestovat, nebo jeho vycestováním mimo území v daném případě České republiky zásada speciality vyplývající z jeho vydání končí, přičemž takto jednou zaniklá zásada speciality se neobnovuje.

Tento výklad se odráží i v právní úpravě § 85 odst. 1 písm. a), b) zákona o mezinárodní justiční spolupráci, podle kterého: „vydaná osoba nemůže být zbavena osobní svobody, nemůže na ni být podána obžaloba nebo návrh na potrestání, vedeno proti ní trestní stíhání před soudem, ani na ní vykonán trest nebo ochranné opatření pro jiný skutek spáchaný před vydáním, než pro který byla vydána, ledaže a) opustila území České republiky a dobrovolně se vrátila zpět nebo byla na území České republiky dopravena zákonným způsobem, b) zdržuje se na území České republiky po uplynutí 45 dnů po svém propuštění z vazby, výkonu nepodmíněného trestu odnětí svobody nebo po ukončení výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody, ačkoli měla možnost území České republiky opustit.“. Zákon o mezinárodní justiční spolupráci tedy explicitně jmenuje možnost osobu dopravit zpět zákonným způsobem, za který je třeba považovat i její opětovné vydání státem, na jehož území vycestovala. Podobné znění bylo obsaženo v nyní již zrušeném ustanovení § 389 tr. ř.

Na základě všech výše uvedených argumentů lze uzavřít, že obviněný H. K. není pro shora uvedené skutky vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení ve smyslu § 10 odst.1, 2 tr. ř.

zdroj: www.nsoud.cz

Právní věta - redakce.

## **Další články:**

- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Samospráva \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Telekomunikace](#)
- [Účelová komunikace \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Územní plán \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vyhoštění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Restituce \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zdravotní služby \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta](#)